

13.10.2015

לכבוד
עו"ד יהודה וינשטיין
היועץ המשפטי לממשלה
בפקס : 02-6467001

שלום רב,

- ח ו פ -

הנדון: פתיחה בחקירה מיידית בגין הפרת הוראות השימוש בכלי ירייה על ידי המשטרה והריגתם ופציעתם של פלסטינים

הרינו לפנות אליכם בדרישה לפתוח בחקירה מיידית לאירועי הירי המבוצעים על ידי כוחות המשטרה כנגד פלסטינים המתרחשים בימים אלה, וזאת כדלקמן:

1. בעת האחרונה אנו עדים לאירועי ירי ומקרי אלימות רבים המבוצעים על ידי כוחות המשטרה כלפי פלסטינים. נכון למועד כתיבת שורות אלה, דווח על 26 הרוגים ועשרות פצועים, ביניהם ילדים רבים, זאת בזמן שמצטברות עדויות רבות מהן עולה באופן חד משמעי כי הם לא היוו סכנה מיידית לחיי הסובבים אותם לרבות לאנשי כוחות המשטרה בעת ביצוע הירי. להלן מספר דוגמאות בודדות שיש לפתוח בחקירה מיידית בגינם:
2. במקרה אחד מיום 9.10.2015 נורתה אסראא עבד, תושבת נצרת בת 30 ואם לשלושה ילדים קטינים, בתחנה המרכזית בעפולה על ידי כוחות משטרה ומאבטחים אשר היו במקום. לאחר האירוע הנ"ל, הופצו ברשת במהלך היום סרטוני וידאו המתעדים את האירוע:

<https://www.youtube.com/watch?v=8I79o99vLaM>

<https://www.youtube.com/watch?v=dMGve1lIDjY>

<https://www.youtube.com/watch?v=EgW4k2tpKso>

מהסרטונים עולה כי שוטרים, חיילים ומאבטחים הקיפו את אסראא בזמן שהיא עמדה ללא נוע ומבלי שהיא מהווה סכנה על האנשים אשר נכחו במקום בעת ביצוע הירי. לאחר מכן, שוטר התקרב לעברה של אסראא ואז נורו עליה כ-13 יריות, מכלי נשק שונים, מטווח קצר מאוד גם על ידי אותו שוטר. כתוצאה מכך, אסראא נפצעה באופן קשה.

הסרטונים מעידים באופן ברור, כי לא נשקפה כל סכנת חיים מיידית וממשית על אנשי המשטרה המצדיקה את הירי שאירע. בנוסף, וכפי שניתן לצפות בסרטונים לעיל, הירי בוצע מטווח מאוד קצר המצביע על כוונה להרוג.

ראה גם הכתבה ב"הארץ" מיום 9.10.2015 בעניין האירוע הנדון, בקישור :

<http://www.haaretz.co.il/news/politics/1.2748147>

3. באירוע נוסף מיום 12.10.15 ירו כוחות המשטרה בילד כבן 15 מבית חנינא. סרטון שפורסם ברשת מעיד כי הילד לא היווה כל סכנה וכי לאחר הירי בו, השוטרים השאירוהו פצוע קשה, בעת שפרמדיקים אשר נכחו במקום לא הושיטו לילד כל עזרה, אנשים בסביבה קראו לעברו קריאות שנאה ושוטר חבט בו ברגלו :

https://www.youtube.com/watch?v=xURX_cVYzAk&feature=youtu.be

4. לא למותר לציין את מקרהו של פאדי עלון מירושלים אשר ביום 4.10.2015 נורה למוות על ידי שוטרים. הירי בוצע בעקבות קריאות של קהל הנמצא ברחוב אשר קרא לשוטרים לירות בו ולהרוג אותו, זאת מבלי שנשקפה סכנת חיים מיידית וממשית המצדיקה את הירי וההרג. גם לאחר אירוע זה הופץ סרטון וידוא המתעד את האירוע :

<https://www.youtube.com/watch?v=wETAMJqc5nA>

בעקבות אירוע זה, פנינו אליכם ביום 10.10.15 בדרישה לפתוח בחקירה.

** מצ"ב, לנוחיותכם, עותק מפנייתנו מיום 10.10.2015.

5. כפי שעולה מהאירועים המתוארים לעיל ואירועים רבים אחרים, השוטרים פעלו באופן מנוגד לפקודת המטה הארצי 06.02.14 העוסקת בשימוש בכלי ירייה והקובע בסעיף 1(ג) כי "הירי יתבצע כמוצא אחרון, במידת הזהירות הראויה, ורק בנסיבות שקיים בהן יחס הגיוני בין מידת הסכנה העולה מהשימוש בנשק בין התוצאה שאותה מבקשים למנוע...". סעיף 4 לפקודה ממשיך וקובע כי חייב להיות "חשש ממשי לפגיעה מיידית בחיים או בשלמות הגוף של השוטר או של אחרים ואין כל דרך אחרת למנוע את הפגיעה."

6. בפקודה נקבעה רשימה סגורה של מקרים שרק בהם מותר להפעיל כלי ירייה על ידי אנשי המשטרה. בכללם, לצורך ביצוע מעצר, לצורך פיזור מתפרעים ולצורך מניעת סכנה מיידית. בכולם השימוש מותר רק כאשר יש חשש ממשי לפגיעה מיידית בחיים וכאשר אין כל דרך אחרת למנוע את הפגיעה אך כמוצא אחרון ולאחר נקיטת אמצעים מקדימים.

7. כעולה מהעדויות, מקרים אלה אינם מתקיימים, ידם של השוטרים קלה על ההדק והשימוש בנשק קטלני נעשה כמוצא ראשון ולא כמוצא אחרון, כך שקיימת הפרה בוטה לפקודה. מה גם, שבאירועי ירי רבים, ביניהם אירוע הירי נגד אסראא עבד המתואר לעיל, השוטרים ביצעו ירי מטווח קצר מאוד, שהיה כמעט קטלני ובכך מעיד על כוונתם להרוג.

8. אירועים אלה מחייבים את התערבות ופתיחה בחקירה לפי סעיף 49ט לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 נוכח העובדה כי מתעורר חשד ששוטרים ביצעו עבירה פלילית שהביאה למותם של בני אדם ולפגיעתם של רבים אחרים. פתיחה בחקירה פלילית נחוצה אף מכוח עקרון שלטון החוק ובכדי למנוע מצב של חסינות אנשי המשטרה והישנותם של מקרים כגון המתוארים לעיל.

9. יצוין, כי החוק הישראלי אינו מתנה פתיחה בחקירה בכך שהוגשה תלונה בפועל על ידי הנפגע או בני משפחתו והחובה לפתוח בחקירה מתקיימת עם הידיעה על ביצוע עבירה, אם על סמך תלונה ואם בכל דרך אחרת (ר' סעיף 3(א) לפקודת המטה הארצי 14.01.01).

10. לא למותר לציין כי המשפט הבינלאומי מעגן את חובתה של המדינה לקיים חקירה עצמאית, מהירה ומקצועית כדי לאתר את האחראים, להעמידם לדין ולפצות את הקורבנות (ר' סעיף 2 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות, שישראל הינה צד לה).

11. האמור לעיל מקבל משנה תוקף לאור האמירות וההצהרות מצד בעלי תפקידים רשמיים, לרבות בכירים במשטרה, המשבחים את פעילות המשטרה וקוראים לירות ולהרוג ביד קלה, זאת בניגוד מוחלט להוראות הדין המפורטות בהרחבה לעיל.

אשר על כל האמור לעיל, נבקשכם להתערב ולפעול באופן מיידי, כדלקמן :

א. להורות על פתיחה באופן מיידי בחקירת אירועי הירי בפלסטינים המתרחשים בעת האחרונה, בכללם האירועים המתוארים לעיל, ונסיבות הפתיחה באש.

ב. להורות לכוחות המשטרה להפסיק השימוש בכלי ירייה בניגוד לדין, זאת כמפורט לעיל.

בכבוד רב,

מונא חדאד, עורכת דין

העתיקים :

היועמ"ש למשטרה, בפקס : 02-6467001

מפכ"ל המשטרה, בפקס : 02-5428118